

zák. uváděním ve veřejný posměch, která vzhledem ku přesně vymezeným skutkovým podstatám podle XII. hl. druhého dílu trestního zákona jediná přicházela by v úvahu a již jednání obviněného i rozsudkem prvé stolice bylo podřaděno. Podle nadpisu a souvislosti Šu 491 tr. zák. jest nepochybné, že vydávání ve veřejný posměch má jen tehda povahu urážky podle tohoto předpisu trestního zákona, spočívalo-li v jednání, jímž byl soukromý obžalobce (stejně jako haněním) snižován ve vážnosti a úctě; pouhé sesměšňování nestačí, nemá-li vytknuté povahy (viz. rozh. víd. sb. 3716). Nelze důvodně mluvit o »sesměšňování«, natož o snižování ve vážnosti a úctě, odpovídajícím pojmu hanění, když se, jako v souzeném případě, a i to pouze podle výkladu rozsudku, odpírá určité osobě jen dosavad známými výkony neodůvodněná jakost prvotřídního umělce. Již podle toho jest odsouzení obžalovaného podle Šu 491 tr. zák., i vychází-li se z výkladu, jehož se článku dostalo v rozsudku, neudržitelno, nehledě k formálním vadám, zmateční stížností právem vytýkaným, že rozsudek pro přesvědčení soudu, »že účelem článku bylo zlehčiti uměleckou činnost soukromého obžalobce a uvést ho ve veřejný posměch«, neuvádí důvodů a že odůvodnění po stránce subjektivní předpokládaného vědomí pachatelova, že napadený je na cti uražen, pouhým poukazem na »motiv«, který vedl k uveřejnění závadného článku — patrně rivalita mezi zastanci různých směrů v umění — dlužno označiti alespoň nejasným. Podle toho, co výše uvedeno, jest rozsudek nejen z formálního důvodu Šu 281 čís. 5 tr. ř., nýbrž i z hmotněprávního důvodu Šu 281 čís. 9 a) tr. ř. zmatečným a neudržitelným. Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek nalézacího soudu zrušiti v odsuzující části jako zmatečný a podle Šu 288 odst. druhý čís. 3 tr. ř. uznati ihned ve věci samé, jak se stalo.

Čís. 2360.

S hlediska Šu 281 čís. 4 tr. ř. stačí, že bylo při hlavním přelíčení za nepřítomnosti obžalovaného čteno písemné podání, obsahující průvodní návrhy.

Není překážky, by soud nevěřil i svědkovi nepřisežně slyšenému nebo svědectví odepřevšímu (§ 153 tr. ř.).

S hlediska zločinu Šu 98 b) tr. zák. nezáleží na tom, že pachatel přímo peněz nežádá, nýbrž čeká na nabídku osoby, již hrozí.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1926, Zm II 542/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 5. května 1925, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí vydíráním ve smyslu Šu 98 b) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 4, 5 a 9 a) Šu 281 tr. ř. Pokud jde o důvod zmatečnosti podle čís. 4 Šu 281 tr. ř., nelze především souhlasiti s názorem projeveným generální prokuraturou při veřejném líčení o zmateční stížnosti, že tomuto důvodu nedostává se již formálního zákonného předpokladu, by totiž šlo o návrh, učiněný stěžovatelem za hlavního přelíčení. Obžalovaný ovšem navrhl svědecký výslech Marie F-ové, Antonie D-ové a Aloisie J-ové pouze ve svém prvním písemném podání a opakoval tento návrh v druhém podání, avšak podání ta byla při hlavním přelíčení, k němuž se obžalovaný nedostavil, přečtena a soud o návrhu obžalovaného na výslech oněch svědkyň také rozhodl, zamítнув jej. Jsou tu tedy formální předpoklady pro uplatňování onoho důvodu zmatečnosti. Věcně není však důvod zmatečnosti podle čís. 4 Šu 281 tr. ř. opodstatněn.

Neúplným (§ 281 čís. 5 tr. ř.) shledává zmateční stížnost rozsudek proto, že jeho rozhodovací důvody nechávají nepovšimnutým zjev, důležitý podle názoru stížnosti pro posouzení věrohodnosti svědkyně Amalie K-ové, že odepřela odpověď na otázku, zda provedla na Marii J-ové nedovolenou operaci. Výtka jest bezdůvodna. Podle záznamu v jednacím protokole svědkyně K-ová ovšem na otázku, zda vyhnala J-ové plod, odepřela po poučení ve smyslu Šu 153 tr. ř. odpověď. Zmateční stížnost jest však v nepravu, dovozujíc, že z tohoto odepření odpovědi vyplývá, že svědkyně je súčasťněna na trestném činu a že proto nezasluhuje víry. Jak je v témž jednacím protokole dále zaznamenáno, byla svědkyně K-ová slyšena ve smyslu Šu 170 čís. 2 tr. ř. nepřisezně. Ani ten ani onen zjev nevylučuje však sám o sobě možnosti, by nalézací soud i výpověď svědka, byť slyšeného nepřisezně a odepřevšího podle Šu 153 tr. ř. odpověď, shledal věrohodnou a pravdivou. Zejména dobrodiní, poskytnuté svědkovi Šem 153 tr. ř., zvrhlo by se v pravý opak, smělo-li by odepření svědectví vůbec anebo odpovědi na tu kterou otázku svědkem býti vykládáno tak, jak to činí zmateční stížnost, v přímý neprospěch dotyčného svědka, dokonce jako důkaz, že se dopustil trestného činu nebo bral na něm účast. Že by skutek obžalovaného byl jako zločin vydírání trestným i tehdy, kdyby byl obžalovaný hrozil udáním pro zločin skutečně spáchaný, připouští sama zmateční stížnost výslovně. Rozsudek není tudíž neúplným a nalézací soud zachoval se naopak zcela správně, neučiniv z odepření odpovědi svědkyně K-ové na onu otázku závěrů nepříznivých pro její věrohodnost.

Dovolávajíc se důvodu zmatku čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost, že na jednání obžalovaného, zjištěné rozsudkem, nelze použití předpisu Šu 98 b) tr. zák. proto, že podle zjištění rozsudku obžalovaný jednak od J-y přímo peněz nežádal, nýbrž čekal od něho nabídku, jednak 150 Kč, které žádal, nemělo býti úplatou za to, že věc neudá, nýbrž náhradou za ztracený čas. V onom směru stížnost dovozuje, že pouhé trpné čekání obžalovaného na nabídku nesplňuje zákonného předpokladu skutkové podstaty zločinu vydírání, jímž jest určitá pozitivní činnost, trestné vynucování, které se musí projevit kladným způ-

sobem. Zmateční stížnost jest v tom i onom směru v nepravu. V rozsudkovém zjištění, podle něhož obžalovaný na J-ovi přímo peněz nežádal, čekal však jeho nabídku, nalézací soud právem neshledal překážky, která by byla bránila rozsudkovému závěru, podle něhož obžalovanému šlo o to, by také na J-ovi vynutil úplatu za to, že případ neudá a vydá J-ovi prvopis dopisu, obsahujícího jeho obvinění, a na tomto závěru zbudovanému výroku rozsudkovému, podle něhož obžalovaný také vyhrožoval J-ovi, by na něm vynutil zaplacení určité peněžité částky. Zjišťujeť rozsudek, že obžalovaný poslal J-ovi opis dopisu Marie J-ové, v němž byl J. obviňován, že dal těhotné s ním J-ové nějaké jedy k vyhnání plodu a že jí dal porodní bábou K-ovou plod vyhnati, s vyzváním, by odpověděl do tří dnů, co je na věci pravdy, že asi za týden psal mu podruhé, hroze mu, že, neodpoví-li, dá to na patřičné místo, že však, bude-li J. chtít, vydá mu obžalovaný original (dopisu J-ové) a že posléze při osobní obapolné schůzce řekl J-ovi, že, neudá-li věc J. sám, učiní to on (obžalovaný). Rozhodovací důvody zdůrazňují, že obžalovaný, zadržev pro sebe prvopis dopisu, jehož obsah znal a o jehož účelu věděl, pohroziv J-ovi, že to dá na patřičné místo, projeviv však zároveň ochotu, že mu vydá prvopis, jehož vydání však potom odepřel, takto věc úmyslně protahoval, s trestním udáním otálel a vyčkával, by na jmenovaném vynutil zaplacení nějaké peněžité částky. Za tohoto stavu věci zmateční stížnost neprávem spatřuje v počínání si obžalovaného pouhé trpné čekání a pohřešuje v něm rovněž neprávem povahu kladné činnosti, její ostatní vývody pak nejsou v podstatě ničím jiným než podle §§ů 258, 288 čís. 3 tr. ř. nepřipustným brojením proti soudcovskému přesvědčení a na něm zbudovanému rozsudkovému zjištění, podle něhož bylo účelem počínání obžalovaného i vůči J-ovi, dostati od něho nějakou odměnu za to, že případ neudá, a vynutiti také na něm zaplacení určité peněžité částky.

Další námitka zmateční stížnosti, že 150 Kč, žádaných obžalovaným, mělo býti náhradou za ztracený čas, směřuje proti rozsudkovému výroku zřejmě jen, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem vydírání, spáchaným na Amalii K-ové. Že by byl obžalovaný žádal od K-ové právě 150 Kč, rozsudek nezjišťuje, nýbrž že k ní pronesl slova: »Jsem obchodníkem a několik dní jsem již zůstal doma; dáte-li mi za každý ztracený den 50 Kč, tak to neudám«, načež mu K-ová odvětila, že mu nekázala, by pro tu věc zůstával doma. Rozsudek vychází zřejmě a to právem z názoru, že obžalovanému nepříslušel právní nárok na nějaké peněžní plnění oproti K-ové ani tehdy, kdyby byl měl na mysli i jen náhradu za čas, který zmařil tím, že jej vynaložil na věc, kterou způsobem, jakým se stalo, obstarávati nebyl ani podle zákona povolán ani k tomu nikým, zejména K-ovou zjednan.

Čís. 2361.

Nejde-li o zvláštní trestní sazbu, podmíněnou některou v zákoně jmenovitě uvedenou složkou skutku, rozhoduje o délce promlčecí doby (§§y 228, 532 tr. zák.) nejprísnejší způsob trestu na svobodě (nejvyšší